

Володимир Винниченко
(1880—1951)

ВСЕ ПРО: ВИННИЧ ЕНКА

- Народився 26 липня 1880 року в місті Єлисаветград у селянській родині.
- По закінченні школи віддано до Єлисаветградської гімназії.
- Готувався до матури (атестату зрілості) і склав іспит екстерном до Златопільської гімназії.
- У 1901 році він вступив на юридичний факультет Київського університету і того ж року створив таємну студентську революційну організацію, яка звалась «Студентською громадою».

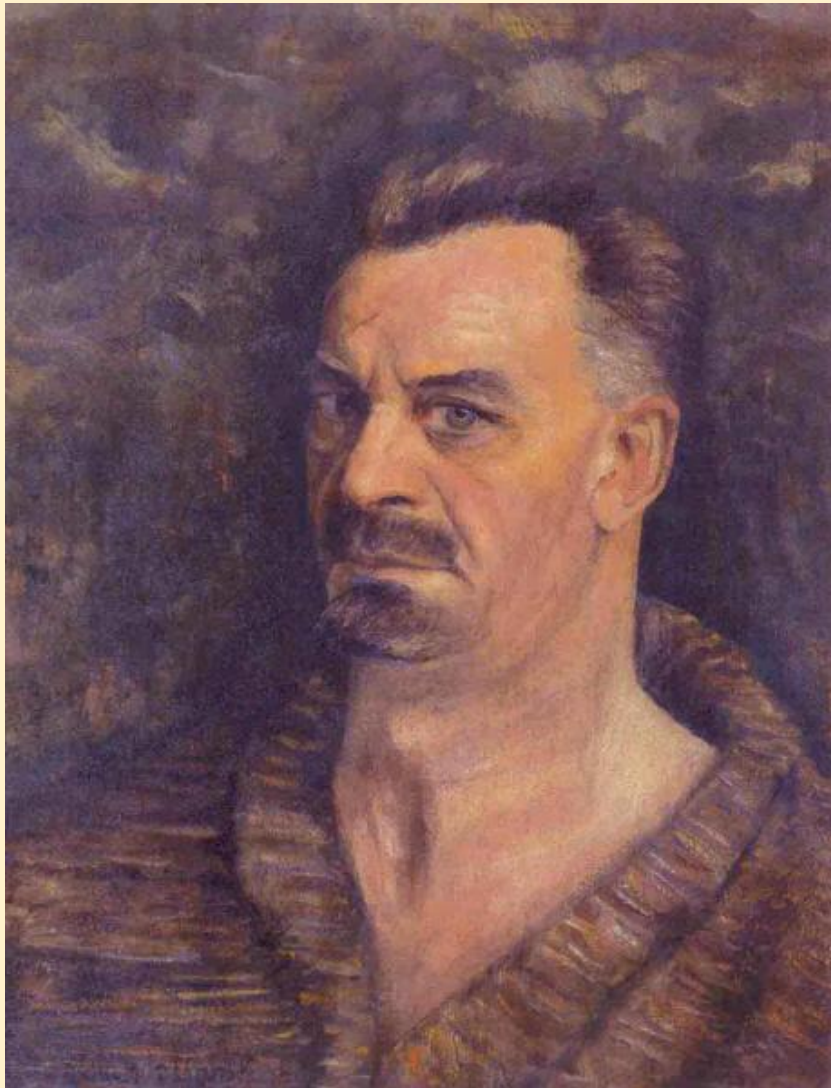
- Вступив до Революційної української партії (РУП), з 1905 року — Українська соціал-демократична робітничка партія (УСДРП).
- За проведення пропаганди 1903 року був заарештований, виключений з університету й ув'язнений до одиночної камери Лук'янівської в'язниці в Києві, звідки йому згодом вдалося втекти.
- Незабаром новий арешт, дисциплінарний батальйон. Але він знову втік і нелегально відбув еміграцію.
- На початку Першої світової війни Винниченко повернувся до Росії і жив до 1917 р. під чужим ім'ям переважно в Москві, займаючись літературною діяльністю.

- Став членом Центральної Ради. Згодом очолив Генеральний секретаріат і став генеральним секретарем внутрішніх справ.
- Автор майже усіх декларацій і законодавчих актів УНР. Проголосив I Універсал та Декларацію Генерального секретаріату.
- Під натиском більшовицьких військ уряд УНР на чолі з новим прем'єром змушений був евакуюватися до Житомира. Винниченко разом із дружиною, Розалією Лівшиц, поїхав на південь, до Бердянська.
- У серпні 1918 року очолив опозиційний до гетьманського режиму Павла Скоропадського Український національний союз, рішуче наполягав на відновленні УНР, створенні її найвищого органу — Директорії, головою якої став у листопаді 1918 р. Незабаром через суперечності із Симоном Петлюрою пішов у відставку та виїхав за кордон.

- Наприкінці травня 1920 р. Винниченко разом із дружиною прибув до Москви, де дістав пропозицію зайняти пост заступника голови Раднаркому УСРР.
- У вересні 1921 В. Винниченко очолив новостворений комітет допомоги українському студентству в Берліні.

- Творчість Винниченка розпадається на два періоди: перший охоплює більшу частину його творів «малої форми» (нариси, оповідання), написаних (із 1902) до наступу реакції після революції 1905 року. До другого періоду відносяться оповідання, п'єси і романи, які з'явилися після революції 1905 року.
- «Серед млявої тонко-аристократичної та малосилої або ординарно шаблонової та безталанної генерації сучасних українських письменників, — писав Іван Франко в рецензії на збірку оповідань Винниченка „Краса і сила“ (1906)
- Після 1920 року Володимир Винниченко, зрозуміло, не міг так легко струсити «порох політики». Не випадково V Всеукраїнський з'їзд Рад, що відбувся 25 лютого — 3 березня 1921 року в Харкові, оголосив Винниченка ворогом народу, поставив його «поза законом».

- Після смерті Винниченка його маєток придбала Івана Нижник-Винників, яка сплатила борги й стала володаркою садиби, охоронцем і упорядником його меморіальних речей і архіву. У 1990-ті роки вона сприяла передачі кабінету Винниченка та його меморіальних речей у подарунок незалежній Україні. Меморіальний кабінет політичного діяча часів УНР передано до збірок Кропивницького краєзнавчого музею. У Кропивницький передано книжкову шафу Володимира Винниченка та два письмові столи, його крісло та друкарську машинку «Мерседес», власний годинник, навіть мішечок із цяткою української землі, яку він скрізь возив із собою.
- На честь Володимира Винниченка названий [Центральноукраїнський державний педагогічний університет](#).
- 17 вересня 2010 року в Кропивницькому урочисто відкрито перший в Україні пам'ятник Володимирові Винниченку.

